

An Analysis of Factors Affecting Intention to Cheat on Educational Testing

Apicha Aroonrote¹

Siridej Sujiva²

Kamonwan Tangdhanakanond³

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop and validate the causal model of intention to cheat on educational testing, and 2) to test the invariance of a causal model of intention to cheat among four different contexts. Samples comprised of four groups, i.e., 374 tenth grade students, 406 eleventh and twelfth grade students, 323 pre-service teachers, and 351 in-service teachers which were selected by convenience sampling. Research instruments were questionnaires. The data were analyzed by using descriptive statistics. Furthermore, path analysis and multiple group analysis were also employed by using LISREL program.

Findings indicated that the causal model of intention to cheat on educational testing fitted the data ($\chi^2 = 1.99$, $df = 1$, $p = 0.16$, GFI = 1.00, AGFI = 0.99, RMR = 0.012, RMSEA = 0.026). The most influential factor was perceived behavioral control. The variables in the model accounted for 16 percent of total variance of intention to cheat on test. In addition, factors in the causal model of intention to cheat on educational testing were the same pattern in four different contexts. However, the path coefficients were various. Moreover, subjective norm had influence on attitude and moral disengagement in all four contexts at .05 statistical significance level.

Keywords: intention to cheat, educational testing

Received May 29, 2020; Revised June 29, 2020; Accepted 3 July, 2020

DOI: 10.14456/jrm.2021.9

¹ Corresponding author, Department of Educational Research and Psychology, Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok 10330. E-mail: torapicha@gmail.com

² Department of Educational Research and Psychology, Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok 10330. E-mail: sujiva.s@chula.ac.th

³ Department of Educational Research and Psychology, Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok 10330. E-mail: kamonwan.t@chula.ac.th

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษา

อภิชา อารุณโรจน์¹

ศิริเดช สุชีวะ²

กมลวรรณ ตังธนกานนท์³

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษา และ 2) เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษาระหว่างบริบทการทดสอบ ตัวอย่างวิจัยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 374 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 406 คน นิสิตนักศึกษาคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จำนวน 302 คน และครูผู้สอน จำนวน 351 คน รวมจำนวน 1,433 คน เลือกตัวอย่างโดยสะดวก เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม 4 ฉบับตามบริบทการทดสอบ ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า มีค่าความเที่ยงระหว่าง 0.726-0.939 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย การวิเคราะห์อิทธิพล และการวิเคราะห์กลุ่มพหุด้วยโปรแกรม LISREL

ผลการวิจัยพบว่า 1) โมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 1.99$, $df = 1$, $p = 0.16$, $GFI = 1.00$, $AGFI = 0.99$, $RMR = 0.012$, $RMSEA = 0.026$) โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษามากที่สุด คือ การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.25 ทั้งนี้ ตัวแปรในโมเดลร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของเจตนาการทุจริตในการทดสอบได้ร้อยละ 16 และ 2) ตัวแปรที่ส่งผลในโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษาแต่ละบริบทการทดสอบมีตัวแปรปัจจัยเหมือนกัน แต่มีน้ำหนักของตัวแปรในโมเดลที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลต่อเจตนาการทุจริต และแนวโน้มที่จะหลอกลอบจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกบริบทการทดสอบ

คำสำคัญ: เจตนาการทุจริต, การทดสอบทางการศึกษา

รับบทความต้นฉบับ 29 พฤษภาคม 2563; รับบทความแก้ไข 29 มิถุนายน 2563; ตอรับการตีพิมพ์ 3 กรกฎาคม 2563

DOI: 10.14456/jrm.2021.9

¹ ผู้รับผิดชอบบทความหลัก ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ 10330 อีเมล: torapicha@gmail.com

² ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ 10330 อีเมล: sujiva.s@chula.ac.th

³ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ 10330 อีเมล: kamonwan.t@chula.ac.th

บทนำ

การทดสอบเป็นกระบวนการวัดความรู้ ความสามารถ เพื่อสะท้อนศักยภาพของบุคคลที่ถูกนำมาใช้เป็นเวลานาน และได้รับความนิยม โดยเฉพาะการทดสอบที่ใช้รูปแบบข้อสอบปรนัย เนื่องจากสามารถตรวจคำตอบได้ง่าย ใช้เวลาน้อยกว่า และเหมาะกับการทดสอบขนาดใหญ่ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) แต่มีจุดอ่อนคือ ผู้สอบสามารถเดาคำตอบได้ง่าย และเป็นรูปแบบข้อสอบที่สามารถลอกคำตอบได้ง่ายกว่ารูปแบบอื่น ๆ

ในการทดสอบแต่ละครั้ง ผู้สอบต้องใช้ความพยายามและมีเวลาในการทบทวนเนื้อหาที่คาดว่าจะออกสอบ ทำให้มีผลกระทบทางจิตใจไม่น้อย เช่น ความเครียด และความวิตกกังวล (Miller et al., 2009) เพราะผลกระทบที่ตามมาจากการทดสอบมีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่และสถานภาพของบุคคล เช่น การสำเร็จการศึกษา การเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือการเข้าทำงาน ในทางวัดผล ผลกระทบของการทดสอบที่มีเดิมพันสูง (high stakes testing) ส่วนใหญ่มักเป็นการทดสอบระดับชาติ หรือการทดสอบมาตรฐานที่มีผู้สอบจำนวนมาก ซึ่งเป็นการทดสอบที่มีกฎระเบียบในการสอบอย่างเคร่งครัด และผลการทดสอบมีผลต่อการปรับเปลี่ยนสถานภาพของผู้สอบหรือผู้เกี่ยวข้อง (Merchant, 2004) เป้าหมายสำคัญของการทดสอบจึงมีเป้าหมายเดียว คือ การสอบผ่าน ขณะที่ทุกคนต้องเผชิญปัญหาความเครียด และความวิตกกังวลในการทดสอบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การที่บุคคลอยู่ในสภาวะเช่นนี้ ซึ่งเป็นสภาวะที่เกิดความไม่สอดคล้องกันระหว่างความคิดและพฤติกรรม บางคนที่ไม่สามารถจัดการกับปัญหาความเครียด และความวิตกกังวลของตนเองได้ จึงเลือกที่จะหาทางรอดด้วยการตัดสินใจทุจริตในการทดสอบ เพื่อรักษาเป้าหมายของตนเองไว้ (อรนุช หงวนไธสง, 2551)

ปรากฏการณ์การทุจริตในการทดสอบได้รับความสนใจเป็นอย่างมากโดยเฉพาะในต่างประเทศ เพราะนักวิจัยต้องการทราบสาเหตุที่แท้จริงว่าอะไรที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลทุจริตในการทดสอบ จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทุจริตในการทดสอบมีลักษณะแตกต่างกันไปตามแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา หนึ่งในทฤษฎีที่ถูกนำมาใช้ในการศึกษา คือ ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action [TRA]) (Ajzen & Fishbein, 1980; Fishbein & Ajzen, 1975) และได้ถูกพัฒนาเป็นทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior [TPB]) ในภายหลัง ทฤษฎีดังกล่าวเป็นทฤษฎีที่อธิบายว่าบุคคลจะแสดงพฤติกรรมจากความตั้งใจ ซึ่งบุคคลจะตัดสินใจแสดงพฤติกรรมได้ออกมาจากการมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่จะทำ เห็นคล้ายคลึงกับบุคคลอื่นในสังคม และรับรู้ความสามารถของตนเองว่าสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ ซึ่งถูกนำมาใช้ในการอธิบายการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ รวมถึงการทุจริตในการทดสอบ และได้มีการประยุกต์นำปัจจัยอื่น ๆ เช่น บุคลิกภาพ (Lonsdale, 2017; Stone et al., 2010) และตัวแปรด้านศีลธรรม (Beck & Ajzen, 1991; Harding et al., 2007) มาร่วมอธิบายด้วย ซึ่งถือเป็นการขยายองค์ความรู้ ขณะเดียวกัน ในประเทศไทยมีการทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการทุจริตในการทดสอบน้อยมาก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจนำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน และทฤษฎีพุทธิปัญญาทางสังคม มาร่วมกันอธิบายเจตนาการทุจริตในการทดสอบ รวมทั้งประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์กลุ่มพหุ เพื่อตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการทดสอบในอนาคต เพื่อที่จะได้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อเจตนาการทุจริตในการทดสอบในบริบทการทดสอบที่แตกต่างกัน 4 บริบท ได้แก่ บริบทการทดสอบในชั้นเรียน บริบทการทดสอบเพื่อเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา บริบทการทดสอบเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง และบริบทการทดสอบเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา และแต่ละปัจจัยมีอิทธิพลมากน้อยเพียงใด ซึ่งผู้เกี่ยวข้องสำคัญ ได้แก่ ครอบครัวและหน่วยงานที่จัดการเรียนการสอน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ปลูกฝังผู้ที่จะเข้ารับการศึกษาต่าง ๆ ให้เข้าใจถึงความเชื่อมโยงของปัจจัยเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเจตนาการทุจริตในการทดสอบ เกิดความตระหนัก และลดพฤติกรรมดังกล่าวในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษา
2. เพื่อวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบระหว่างบริบทการทดสอบ

มโนทัศน์การทุจริตในการทดสอบทางการศึกษา

การทุจริตในการทดสอบทางการศึกษา (cheating on test) ถูกจัดเป็นพฤติกรรมหนึ่งในกลุ่มของความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ (academic dishonesty) นอกเหนือจากพฤติกรรมการคัดลอกผลงาน การแลกเปลี่ยนงานกับผู้อื่น และการซื้อเรียงความจากเพื่อนหรือจากอินเทอร์เน็ต (Maramark & Maline, 1993; Underwood & Szabo, 2003) ซึ่ง Cizek (2001) ได้นิยามการทุจริตในการทดสอบ หมายถึง การกระทำที่ละเมิดต่อระเบียบของการบริหารจัดการทดสอบ หรือพฤติกรรมที่ช่วยให้ผู้สอบคนหนึ่งได้รับประโยชน์มากกว่าผู้สอบคนอื่นโดยขาดความชอบธรรม หรือการกระทำของผู้สอบหรือผู้บริหารจัดการทดสอบที่มุ่งลดความถูกต้องในการสรุปผลการทดสอบ ฉะนั้น รูปแบบหรือวิธีการทุจริตในการทดสอบมีหลากหลายวิธีการทั้งในการทดสอบด้วยกระดาษและการทดสอบด้วยคอมพิวเตอร์ (Bernardi et al., 2008; Cizek, 1999; Shon, 2006) ไม่ว่าจะเป็นการทุจริตแบบคนเดียว และการทุจริตแบบร่วมมือ อย่างไรก็ตาม การทุจริตในการทดสอบสามารถกระทำก่อน ระหว่าง หรือหลังการทดสอบ วิธีการทุจริตที่ใช้จึงแตกต่างกันออกไป

การศึกษาสาเหตุและปัจจัยของการทุจริตในการทดสอบ นักวิจัยจากหลายแขนงทั้งด้านจิตวิทยา เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา และอาชญาวิทยาได้มีความพยายามอย่างมากในการศึกษาวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของการทุจริตในการทดสอบ ซึ่งทำให้พบตัวแปรต่าง ๆ มากมาย ดังที่ Whitley (1998) ได้สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการทุจริตในการทดสอบระหว่างปี ค.ศ. 1970-1996 พบว่า การคาดหวังที่จะประสบความสำเร็จ ประสบการณ์ทุจริตในอดีต การจัดการเรียนการสอนที่ไม่ดี การมีเจตคติที่ต่อการทุจริต การรับรู้ว่าสังคมสนับสนุนการทุจริต การคาดหวังรางวัลจากความสำเร็จ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงกับการทุจริตในการทดสอบ นอกจากนี้ ยังมีตัวแปรอื่น ๆ เช่น เพศ ระดับชั้นปี ความยากของภาระงานที่ได้รับ เป็นต้น ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาวิจัยเฉพาะในบริบทของห้องเรียน พบงานวิจัยจำนวนน้อยมากที่มีการศึกษาในบริบทที่มีเดิมพันสูง อาจเป็นเพราะข้อจำกัดในการรวบรวมข้อมูล

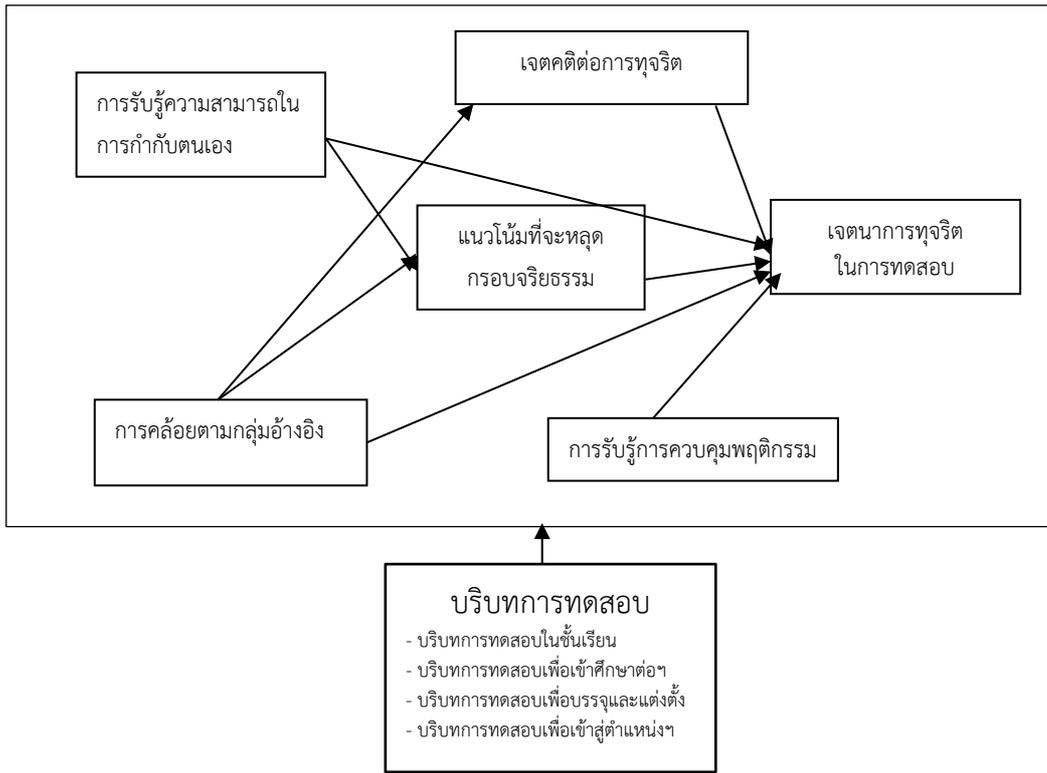
การนำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมาใช้ในการอธิบายพฤติกรรมทุจริตในการทดสอบ มีจุดเด่นประการหนึ่งคือ ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่มีการพูดถึงเจตนาของพฤติกรรม หมายถึง ความตั้งใจของบุคคลว่าตนจะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมหนึ่ง ๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนอธิบายว่าบุคคลจะแสดงพฤติกรรมจากความตั้งใจ (intention) ในบริบทของการทุจริตในการทดสอบ หมายถึง ความตั้งใจที่จะแสดง/ไม่แสดงการกระทำหรือพฤติกรรม ดังนี้ 1) การละเมิดต่อระเบียบของการบริหารจัดการทดสอบ 2) การกระทำที่บุคคลอื่นช่วยให้ผู้สอบได้รับประโยชน์มากกว่าผู้สอบคนอื่นโดยขาดความชอบธรรม ซึ่งมีข้อแลกเปลี่ยนเป็นเงิน สิ่งของ หรือการกระทำอื่นที่อีกฝ่ายหนึ่งประสงค์ หรือ 3) การกระทำของผู้สอบหรือผู้บริหารจัดการทดสอบที่มุ่งลดความถูกต้องในการสรุปผลการทดสอบ โดยความตั้งใจเกิดจากเจตคติต่อการทุจริต (attitude) ซึ่งเป็นความรู้สึกทางบวกหรือทางลบของบุคคลต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในการทดสอบ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (subjective norm) ซึ่งเป็นการรับรู้ตนเองว่าบุคคลที่มีความสำคัญในชีวิตทำอย่างไรเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในการทดสอบ และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (perceived behavioral control) ซึ่งเป็นการรับรู้ความสามารถในการจัดการและการควบคุมการลงมือกระทำทุจริตในการทดสอบให้บรรลุตามเป้าหมาย การนำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนสามารถอธิบายเจตนา

การทุจริต และพฤติกรรมการทุจริตได้ในระดับหนึ่ง ดังเช่น งานวิจัยของ Stone et al. (2010) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตนาของการกระทำผิด และพฤติกรรมการกระทำผิดของนักศึกษาด้านธุรกิจ ซึ่งทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนสามารถทำนายเจตนาของการกระทำผิดได้ 21% และทำนายพฤติกรรมการกระทำผิดได้ 36% จะเห็นได้ว่า ยังคงมีตัวแปรอื่น ๆ ที่สามารถร่วมกันอธิบายเจตนา และพฤติกรรมการทุจริตในการทดสอบได้อีก

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัย พบว่า หากมองว่าการทุจริตในการทดสอบเป็นประเด็นเรื่องของจริยธรรม การนำแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม (moral disengagement) (Bandura et al., 1996) ซึ่งเป็นตัวแปรที่ขยายจากทฤษฎีพุทธิปัญญาทางสังคม (Social Cognitive Theory) (Bandura, 1986) เป็นกระบวนการสร้างข้ออ้างให้กับตนเองเมื่อจะตัดสินใจทำสิ่งที่ผิดให้ตนเองรู้สึกผิดน้อยที่สุด หรือไม่รู้สึกละอาย โดยเปรียบเทียบกับบรรทัดฐานของสังคม เมื่อใดก็ตามกระบวนการกำกับตนเองยังคงสามารถทำงานได้อย่างเหมาะสม การกระทำใดที่จะละเมิดต่อกฎเกณฑ์ที่บุคคลยึดถือจะถูกยับยั้งไว้ แต่หากกระบวนการกำกับตนเองหยุดทำงาน บุคคลจะใช้กลไก 8 ประการออกมาเป็นข้ออ้างของการกระทำผิด ประกอบด้วย 1) การให้เหตุผลทางจริยธรรม 2) การใช้คำพูดให้ดูดี 3) การเปรียบเทียบผลประโยชน์ระหว่างการกระทำที่แตกต่างกัน เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีกว่า 4) การปิดความรับผิดชอบ 5) การกระจายความรับผิดชอบไปยังบุคคลอื่น 6) การบิดเบือนผลการกระทำ 7) การกล่าวโทษผู้อื่น และ 8) การลดคุณค่าความเป็นมนุษย์ นอกจากนี้ การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง (self-regulatory efficacy) เป็นการรับรู้ความสามารถของตนเองในการต่อต้านสิ่งชั่วร้ายและการไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงจากการชักชวนของผู้อื่น ซึ่งหากมีการศึกษาวิเคราะห์ตัวแปรข้างต้น จะทำให้ได้สารสนเทศที่แตกต่างจากเดิมภายใต้บริบทการศึกษาที่หลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้พัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษาพัฒนาขึ้นจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Ajzen, 1991) และบุรณาการกับทฤษฎีพุทธิปัญญาทางสังคม (Bandura, 1986) โดยเจตนาการทุจริตในการทดสอบ เกิดขึ้นจากเจตคติต่อการทุจริต การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และเพิ่มตัวแปรแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม และการรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง ซึ่งเป็นตัวแปรที่ได้จากการขยายทฤษฎีพุทธิปัญญาทางสังคมเพื่อร่วมกันอธิบายเจตนาการทุจริตในการทดสอบ ทั้งนี้ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม (Zhao et al., 2017) และยังส่งผลให้บุคคลมีเจตคติที่ดีต่อการทุจริตในการทดสอบ (Kim et al., 2013) ขณะที่ การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง อาจเป็นตัวควบคุมให้บุคคลมีเจตนาการทุจริตในการทดสอบลดลง และมีแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรมลดลง (Farnesea et al., 2011; Fida et al., 2016) ภายใต้บริบทการทดสอบที่มีเดิมพันแตกต่างกัน 4 บริบทการทดสอบ ได้แก่ บริบทการทดสอบในชั้นเรียน บริบทการทดสอบเพื่อเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา บริบทการทดสอบเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง และบริบทการทดสอบเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรวิจัย แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มแรก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) ที่เรียนในระบบโรงเรียนทุกสังกัดในประเทศไทย กลุ่มที่สอง นิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และกลุ่มที่สาม ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนทุกสังกัดในประเทศไทย

ตัวอย่างวิจัย แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มแรก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มที่สอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 ที่เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มที่สาม นิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3-5 ของมหาวิทยาลัยรัฐ และมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และกลุ่มที่สี่ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การกำหนดขนาดตัวอย่างวิจัยพิจารณาความเหมาะสมโดยใช้แนวคิดจำนวนตัวอย่าง 15-20 เท่าของพารามิเตอร์ที่ศึกษา (Lindeman, 1980 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) มีตัวแปรที่ต้องประมาณค่า จำนวน 6 ตัวแปร ซึ่งมีจำนวนพารามิเตอร์ของโมเดลวิจัยครั้งนี้จำนวน 17 พารามิเตอร์ จำนวนตัวอย่างแต่ละกลุ่ม เท่ากับ 255-340 ตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดตัวอย่างขั้นต่ำกลุ่มละ 300 ตัวอย่าง การได้มาของตัวอย่างเป็นการเลือกตามสะดวก (convenience sampling) โดยกระจายมากกว่า 1 พื้นที่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปกปิดข้อมูลของผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยจึงไม่สามารถระบุภูมิภาคได้

เครื่องมือวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามจำนวน 4 ฉบับ จำแนกตามบริบทการทดสอบ ได้แก่ แบบสอบถามบริบทการทดสอบในชั้นเรียน แบบสอบถามบริบทการทดสอบเพื่อเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา แบบสอบถามบริบทการทดสอบเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง และแบบสอบถามบริบทการทดสอบเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา แต่ละฉบับแบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล 2) ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในอาชีพ 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทดสอบ โดยแบ่งเป็น 3 ตอนย่อย ได้แก่ 3.1) ความเชื่อ เงื่อนไข หรือสถานการณ์ที่อาจนำไปสู่การทุจริตในการทดสอบ 3.2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตนาการทุจริตในการทดสอบ เป็นมาตรฐานประมาณค่า 7 ระดับ และ 3.3) เจตนาการทุจริตในการทดสอบ เป็นมาตรฐานประมาณค่า 4 ระดับ โดยใช้สถานการณ์เป็นคำถาม 4) การตอบตามความปรารถนาของสังคม เป็นมาตรฐานประมาณค่า 7 ระดับ ซึ่งนำคำถามมาจากงานวิจัยของสุกัญญา จันทวาลย์ (2556) จำนวน 20 ข้อ 5) คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสาเหตุของการทุจริตในการทดสอบ โดยเครื่องมือแต่ละฉบับมีจำนวนข้อคำถามเท่ากัน ยกเว้นตอนที่ 3.1 ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอโครงสร้างของแบบสอบถามเฉพาะตัวแปรที่เกี่ยวข้องในบทความวิจัยนี้ มีรายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนข้อคำถาม และตัวอย่างคำถามในเครื่องมือวิจัย

ตัวแปร	ตัวอย่างคำถาม	จำนวน (ข้อ)
เจตคติต่อการทุจริต	<ul style="list-style-type: none"> • การทุจริตเป็นการกระทำที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมายการสอบง่ายขึ้น • การทุจริตเป็นการกระทำที่อันตราย 	6
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	<ul style="list-style-type: none"> • บุคคลสำคัญในชีวิตของฉันจะตัดสินใจให้การสอบแบบเดียวกับที่ฉันทำ ถ้าเขาอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน • การกระทำที่คนอื่น ๆ เขากำลังทำ แม้จะไม่ใช่เรื่องที่ถูกต้อง บุคคลสำคัญในชีวิตของฉันก็เสนอให้ฉันทำแบบเดียวกัน 	4
การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม	<ul style="list-style-type: none"> • การโกงข้อสอบจะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับความตั้งใจของฉัน • การค้นหาวิธีการโกงข้อสอบจากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่เป็นเรื่องง่ายสำหรับฉัน 	7
แนวโน้มที่จะหลอกรอบจริยธรรม	<ul style="list-style-type: none"> • ถ้าทุกคนโกงข้อสอบ ไม่มีเหตุผลใดที่เราจะไม่โกงข้อสอบ • การโกหกเพื่อต่อรองเป็นเรื่องเล็กน้อย เพราะไม่ทำให้ใครเดือดร้อน 	24
การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> • ฉันกล้าที่จะปฏิเสธคำขอร้อง ถ้ารู้สึกว่ามันกำลังจะตกอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก • ฉันมักจะปฏิเสธเมื่อเพื่อนขอร้องให้ทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง 	6
เจตนาการทุจริตในการทดสอบ (บริบทการทดสอบเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง)	<p>ผู้สมัครสอบ ข. ได้สมัครสอบคัดเลือกเป็นข้าราชการครูในตำแหน่งครูผู้ช่วย ต่อมา มีผู้ยื่นข้อเสนอที่จะช่วยเหลือให้เขาผ่านการคัดเลือก โดยผู้สมัคร ข. ต้องจ่ายเงินจำนวนหนึ่ง และผู้สมัคร ข. เข้าสอบตามปกติ ทั้งนี้ ผู้สมัคร ข. มีเงินจำนวนหนึ่งนั้นพร้อมที่จะจ่ายได้ แต่หากตรวจพบการทุจริตในการสอบ จะถูกยกเลิกการบรรจุแต่งตั้ง และจะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ถ้าท่านอยู่ในสถานการณ์เดียวกับผู้สมัคร ข. ท่านจะทุจริตในการสอบหรือไม่</p>	5

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) พิจารณาจากความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามเชิงปฏิบัติการโดยใช้เกณฑ์ดัชนี IOC (item objective congruence) พบว่า ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตนาการทุจริตในการทดสอบ และเจตนาการทุจริตในการทดสอบ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.40–1.00 ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าตั้งแต่ 0.80 ผู้วิจัยได้ตัดข้อคำถามที่มีค่า IOC

เท่ากับ 0.40 ออก นอกจากนี้ มีการปรับปรุงการใช้ภาษา และการสื่อความหมายของข้อความบางข้อ และการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง (reliability) เป็นการตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน ซึ่งพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่า เครื่องมือมีความเที่ยงแต่ละตัวแปรอยู่ระหว่าง 0.726–0.939

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนมีนาคม 2562 ซึ่งจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือกเบื้องต้น ทั้งหมด 1,523 คน และเมื่อคัดเลือกด้วยคะแนนการตอบตามความปรารถนาของสังคม (social desirability) โดยกำหนดให้คะแนน $T > 65$ ถือว่าเป็นบุคคลที่มีการตอบตามความปรารถนาของสังคม จึงทำให้เหลือจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่สามารถนำไปวิเคราะห์ได้จำนวน 1,433 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อตอบแบบสอบถามบริบทการทดสอบในชั้นเรียนจำนวน 374 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 เพื่อตอบแบบสอบถามบริบทการทดสอบเพื่อเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา จำนวน 406 คน นิสิต/นักศึกษาสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 3–5 เพื่อตอบแบบสอบถามบริบทการทดสอบเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง จำนวน 302 คน และครูผู้สอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเพื่อตอบแบบสอบถามบริบทการทดสอบเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 351 คน มีรายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละบริบทการทดสอบจำแนกตามตัวแปร

บริบทการทดสอบ	ตัวแปร	เพศ					
		ชาย		หญิง		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา							
การทดสอบในชั้นเรียน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	116	31.02	258	68.98	374	100.00
	รวม	116	31.02	258	68.98	374	100.00
การทดสอบเพื่อเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	90	22.17	169	41.63	259	63.79
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	49	12.07	98	24.13	147	36.21
	รวม	139	34.24	267	65.76	406	100.00
การทดสอบเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง	ชั้นปีที่ 3	36	11.92	50	16.56	86	28.48
	ชั้นปีที่ 4	37	12.25	177	58.61	214	70.86
	ชั้นปีที่ 5	0	0.00	2	0.66	2	0.66
	รวม	73	24.17	229	75.83	302	100.00
ประสบการณ์สอน							
การทดสอบเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา	1-5 ปี	24	6.84	90	25.64	114	32.48
	6-10 ปี	13	3.70	90	25.64	103	29.34
	11-15 ปี	13	3.70	59	16.81	72	20.51
	16-20 ปี	4	1.14	27	7.69	31	8.83
	มากกว่า 20 ปี	1	0.28	30	8.55	31	8.83
รวม	55	15.67	296	84.33	351	100.00	

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยที่สำคัญ แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษา และตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษาระหว่างบริบทการทดสอบ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษา

ผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลวิจัย และผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลวิจัย

ตัวแปรในโมเดลวิจัยที่พัฒนาขึ้นมี 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) เจตคติต่อการทุจริต 2) แนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม 3) เจตนาการทุจริตในการทดสอบ 4) การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง 5) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และ 6) การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลที่พัฒนาขึ้น พบว่า เจตคติต่อการทุจริต ($r = .252$) แนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม ($r = .303$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($r = .258$) และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ($r = .303$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาการทุจริตในการทดสอบอยู่ในระดับน้อย และการรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง ($r = -.137$) มีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตนาการทุจริตในการทดสอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการทุจริต ($r = .593$) และแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม ($r = .634$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ขณะที่ การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเองมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรมน้อยมาก ($r = .062$) และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลที่พัฒนาขึ้น ($n = 1,433$)

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6
1 เจตคติต่อการทุจริต	1.00					
2 แนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม	.593**	1.00				
3 เจตนาการทุจริตในการทดสอบ	.252**	.303**	1.00			
4 การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง	-.003	.062*	-.137**	1.00		
5 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.519**	.634**	.258**	-.067*	1.00	
6 การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม	.585**	.722**	.303**	.019	.619**	1.00
<i>M</i>	3.54	3.30	1.43	5.04	2.78	3.31
<i>SD</i>	1.47	1.17	0.53	1.08	1.53	1.41

หมายเหตุ: *M* = ค่าเฉลี่ย *SD* = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ * $p < .05$, ** $p < .01$

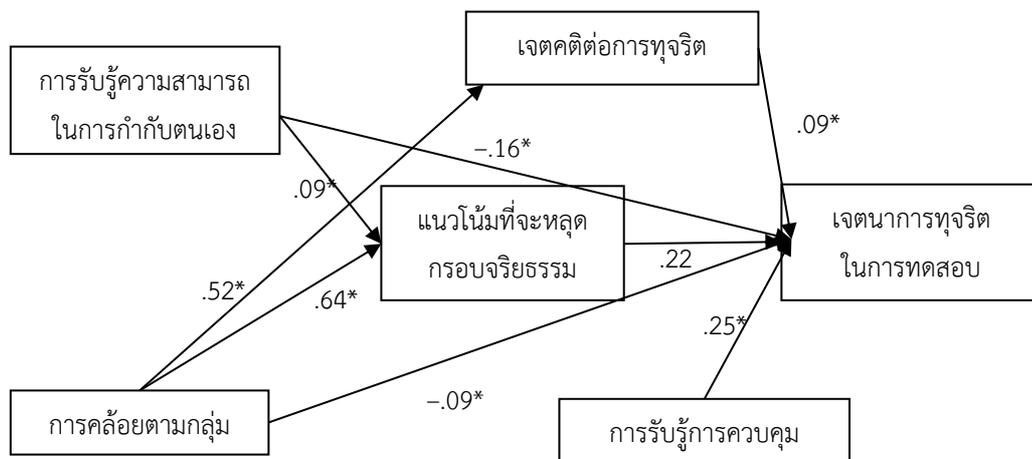
1.2 ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลวิจัย

ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 1.99, df = 1, p = 0.16, GFI = 1.00, AGFI = 0.99, RMSEA = 0.026, RMR = 0.012$) โดยการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตนาการทุจริตในการทดสอบ ($\beta = .25$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตนาการทุจริตในการทดสอบ ($\beta = -.09$) และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม และเจตคติต่อการทุจริต ขณะที่ การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตนาการทุจริตในการทดสอบ ($\beta = -.16$) และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม นอกจากนี้ เจตคติต่อการทุจริตมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตนาการทุจริตในการทดสอบ ($\beta = .09$) และแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรมมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตนาการทุจริตในการทดสอบ ($\beta = .22$) โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษามากที่สุด คือ การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.25 ทั้งนี้ ตัวแปรในโมเดลร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของเจตนาการทุจริตในการทดสอบได้ร้อยละ 16 รายละเอียดดังตาราง 4 และภาพ 2

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษา

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	เจตคติต่อการทุจริต			แนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม			เจตนาการทุจริตในการทดสอบ		
		DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง		-	-	-	.09*	-	.09*	-.16*	.02*	-.14*
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง		.52*	-	.52*	.64*	-	.64*	-.09*	.19*	.10
การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม		-	-	-	-	-	-	.25*	-	.25*
เจตคติต่อการทุจริต		-	-	-	-	-	-	.09*	-	.09*
แนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม		-	-	-	-	-	-	.22*	-	.22*
	R^2		.27			.41			.16	

หมายเหตุ: $\chi^2 = 1.99, df = 1, p = 0.16, GFI = 1.00, AGFI = 0.99, RMSEA = 0.026, RMR = 0.012$

ภาพ 2 โมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษาระหว่างบริบทการทดสอบ

ผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรในโมเดลวิจัยจำแนกตามบริบทการทดสอบ และผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษาระหว่างบริบทการทดสอบ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรในโมเดลวิจัยจำแนกตามบริบทการทดสอบ

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน พบว่า เจตนาการทุจริตในการทดสอบของบริบทการทดสอบในชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 1.71, SD = 0.62$) รองลงมา คือ บริบทการทดสอบเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ($M = 1.45, SD = 0.50$) บริบทการทดสอบเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง ($M = 1.36, SD = 0.42$) และบริบทการทดสอบเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ($M = 1.18, SD = 0.39$) ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า บริบทการทดสอบในชั้นเรียน ตัวแปรการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ($r = .269$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาการทุจริตในการทดสอบมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ บริบทการทดสอบเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($r = .188$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาการทุจริตในการทดสอบมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ บริบทการทดสอบเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง ตัวแปรเจตคติต่อการทุจริต ($r = .169$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาการทุจริตในการทดสอบมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ ขณะที่ บริบทการทดสอบเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแปรแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม ($r = .436$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาการทุจริตในการทดสอบมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามบริบทการทดสอบ

		บริบทการทดสอบเพื่อเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา								
		ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	M	SD
บริบทการทดสอบในชั้นเรียน	1 เจตคติต่อการทุจริต		1	.603**	.167**	.120*	.452**	.573**	3.81	1.21
	2 แนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม	.551**	1	.188**	.210**	.540**	.700**	3.60	1.06	
	3 เจตนาการทุจริตในการทดสอบ	.211**	.202**	1	-.122*	.226**	.185**	1.45	0.50	
	4 การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง	.091	.163**	-.08	1	-.026	.085	4.92	1.02	
	5 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.497**	.597**	.186**	.017	1	.604**	3.01	1.38	
	6 การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม	.593**	.659**	.269**	.113*	.561**	1	3.50	1.32	
		M	3.91	3.65	1.71	4.87	3.18	3.74		
	SD	1.28	0.98	0.62	1.05	1.43	1.33			
		บริบทการทดสอบเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา								
		ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	M	SD
บริบทการทดสอบเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง	1 เจตคติต่อการทุจริต		1	.537**	.254**	-.075	.501**	.462**	3.10	1.67
	2 แนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม	.576**	1	.436**	0.047	.653**	.702**	2.73	1.21	
	3 เจตนาการทุจริตในการทดสอบ	.169**	.113*	1	-.07	.298**	.416**	1.18	0.39	
	4 การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง	.046	.121*	-.053	1	-.059	.046	5.42	1.12	
	5 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.513**	.639**	.088	-0.04	1	.615**	2.29	1.60	
	6 การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม	.650**	.733**	.075	.055	.599**	1	2.71	1.36	
		M	3.22	3.14	1.36	4.96	2.53	3.20		
	SD	1.54	1.17	0.42	1.06	1.55	1.44			

2.2 ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษาระหว่างบริบทการทดสอบ

ผลการวิเคราะห์กลุ่มพหุโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบในสมมติฐานแรก คือ การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนรูปแบบของโมเดล H_{form} เป็นการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล โดยไม่กำหนดให้ค่าพารามิเตอร์ระหว่างบริบทการทดสอบ 4 บริบทเท่ากัน ผลการทดสอบพบว่า ไม่ปฏิเสธสมมติฐานแรก โดยพิจารณาจากค่า $\chi^2 = .00$, $df = 4$, $p = 1.00$, $RMSEA = .00$ แสดงว่า โมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทั้ง 4 บริบทการทดสอบไม่แปรเปลี่ยนตามบริบทการทดสอบ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ รูปแบบของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทั้ง 4 บริบทการทดสอบไม่แตกต่างกัน รายละเอียดดังตาราง 6

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์กลุ่มพหุโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบ

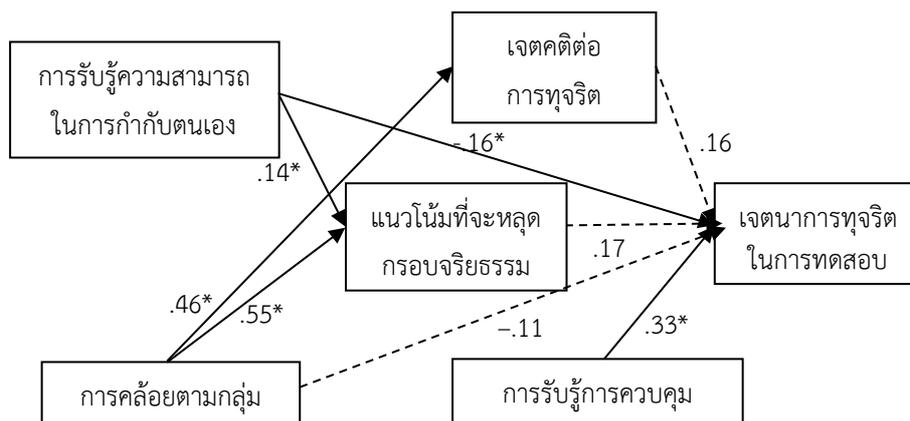
โมเดลตามสมมติฐาน	χ^2	df	p	RMSEA	ผลต่างไคสแควร์	ผลต่าง df	ค่าวิกฤต
1. รูปแบบเดียวกัน	0.00	4	1.00	.000	-	-	-
2. รูปแบบเดียวกัน, BE ไม่แปรเปลี่ยน	14.40	10	.160	.035	14.40	6	12.76
3. รูปแบบเดียวกัน, BE+GA ไม่แปรเปลี่ยน	56.43	28	.001	.053	42.13	18	28.869

การทดสอบสมมติฐานที่สอง คือ การทดสอบสมมติฐานความไม่แปรเปลี่ยนของพารามิเตอร์สัมประสิทธิ์การถดถอยตัวแปรสังเกตได้ภายใน และสมมติฐานข้อที่ 1 กล่าวคือ เมื่อกำหนดให้ตัวแปรเจตคติต่อการทุจริต แนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม และเจตนาการทุจริตมีขนาดอิทธิพลเท่ากัน ภายใต้รูปแบบโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบเดียวกัน ผลการทดสอบพบว่า ปฏิเสธสมมติฐานที่สอง เนื่องจากโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 14.40$, $df = 10$, $p = .16$, $RMSEA = .035$, $NFI = 1.00$, $CFI = 1.00$, $RFI = .97$) แต่มีผลต่างไคสแควร์ เท่ากับ 14.40 $df = 10$ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทดสอบสมมติฐานที่สาม คือ การทดสอบสมมติฐานความไม่แปรเปลี่ยนของพารามิเตอร์สัมประสิทธิ์การถดถอยตัวแปรสังเกตได้ภายนอก และสมมติฐานข้อที่ 2 กล่าวคือ เมื่อกำหนดให้ตัวแปรการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเองให้มีขนาดอิทธิพลเท่ากัน ภายใต้การกำหนดรูปแบบโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบแบบเดียวกัน และกำหนดให้ขนาดอิทธิพลของตัวแปรสังเกตได้ภายในมีขนาดเท่ากัน ผลการทดสอบพบว่า ปฏิเสธสมมติฐานที่สาม เนื่องจากโมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 56.43$, $df = 28$, $p = .001$, $RMSEA = .053$, $NFI = .98$, $CFI = .99$, $RFI = .96$) และมีผลต่างไคสแควร์ เท่ากับ 42.13, $df = 18$ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

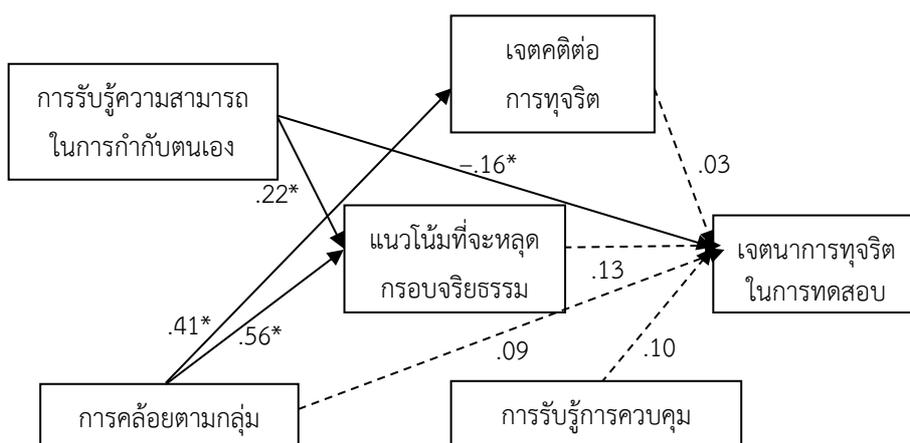
จากผลการทดสอบทั้ง 3 สมมติฐาน พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบมีความไม่แปรเปลี่ยนเฉพาะรูปแบบของโมเดลเชิงสาเหตุเท่านั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอขนาดอิทธิพลของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบจำแนกตามบริบทการทดสอบ ดังนี้

1) การทดสอบในชั้นเรียน การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ($\beta = .33$) และการรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง ($\beta = -.16$) มีอิทธิพลทางตรงต่อเจตนาการทุจริตในการทดสอบ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta = .13$) มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านเจตคติต่อการทุจริต และแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรมต่อเจตนาการทุจริตในการทดสอบ นอกจากนี้ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการทุจริต ($\beta = .46$) และแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม ($\beta = .55$) และการรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม ($\beta = .14$) รายละเอียดดังตาราง 7 และภาพ 3

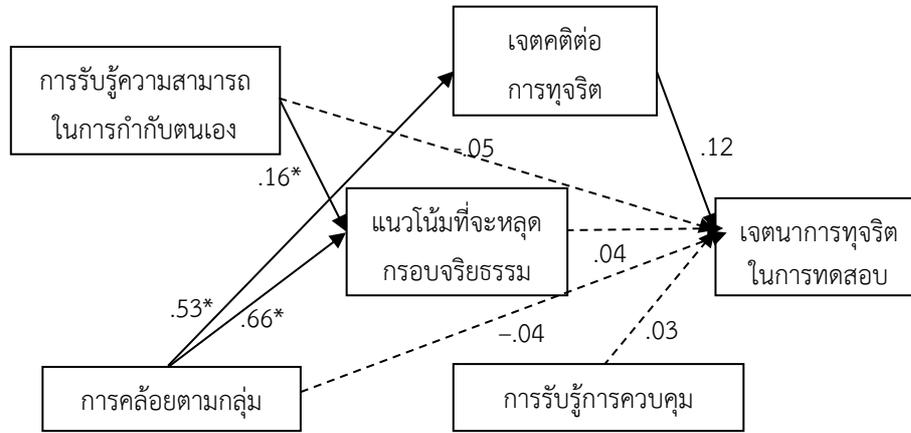
ภาพ 3 โมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบในชั้นเรียน

2) การทดสอบเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง ($\beta = -.16$) มีอิทธิพลทางตรงต่อเจตนาการทุจริตในการทดสอบ ขณะที่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการทุจริต ($\beta = .41$) และแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม ($\beta = .56$) และการรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง ($\beta = .22$) มีอิทธิพลทางตรงต่อแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม รายละเอียดดังตาราง 7 และภาพ 4

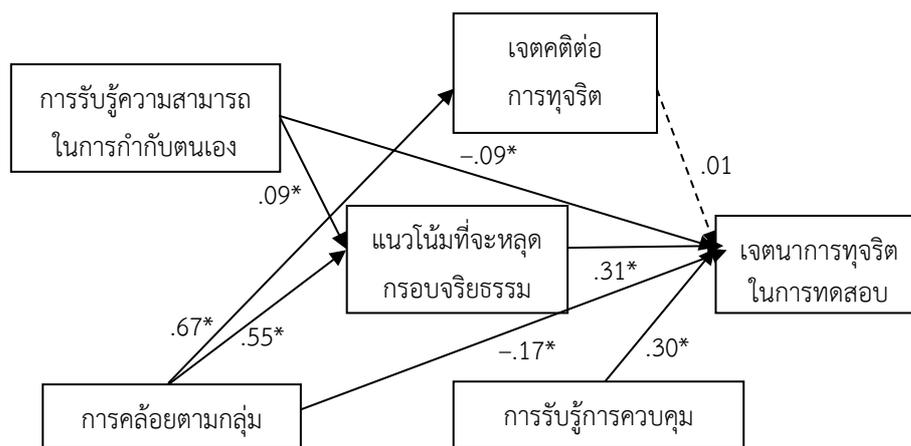
ภาพ 4 โมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบเพื่อเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

3) การทดสอบเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง เจตคติต่อการทุจริตมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตนาการทุจริตในการทดสอบ ($\beta = .12$) นอกจากนี้ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการทุจริต ($\beta = .53$) และแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม ($\beta = .66$) และการรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม ($\beta = .16$) รายละเอียดดังตาราง 7 และภาพ 5

ภาพ 5 โมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง

4) การทดสอบเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ($\beta = .30$) แนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม ($\beta = .31$) การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง ($\beta = -.09$) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta = -.17$) มีอิทธิพลทางตรงต่อเจตนาการทุจริตในการทดสอบ นอกจากนี้ การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเองมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม ($\beta = .04$) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านเจตคติต่อการทุจริต และแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม ($\beta = .29$) อีกทั้ง การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม ($\beta = .09$) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติการทุจริต ($\beta = .67$) และแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม ($\beta = .55$) ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 7 และภาพ 6

ภาพ 6 โมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์หัตถิพผลของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษา 4 บริบทการทดสอบ มีรายละเอียดดังตาราง 7

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์หัตถิพผลของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษา 4 บริบทการทดสอบ

ตัวแปรต้น		เจตคติต่อการทุจริต			แนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม			เจตนาการทุจริตในการทดสอบ		
		DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
การทดสอบใบขึ้นเรียน	การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง	-	-	-	.14*	-	.14*	-.16*	.02	-.11*
	การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.46*	-	.46*	.55*	-	.55*	-.11	.13*	.04
	การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม	-	-	-	-	-	-	.33*	-	.33*
	เจตคติต่อการทุจริต	-	-	-	-	-	-	.16	-	.16
	แนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม	-	-	-	-	-	-	.17	-	.17
	R^2	.25			.38			.11		
การทดสอบเพื่อเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา	การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง	-	-	-	.22*	-	.22*	-.16*	.03	-.13
	การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.41*	-	.41*	.56*	-	.56*	.09	.08	.17
	การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม	-	-	-	-	-	-	.10	-	.10
	เจตคติต่อการทุจริต	-	-	-	-	-	-	.03	-	.03
	แนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม	-	-	-	-	-	-	.13	-	.13
	R^2	.20			.34			.08		
การทดสอบเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง	การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง	-	-	-	.16*	-	.16*	-.05	.01	-.04
	การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.53*	-	.53*	.66*	-	.66*	-.04	.11	.07
	การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม	-	-	-	-	-	-	.03	-	.03
	เจตคติต่อการทุจริต	-	-	-	-	-	-	.12*	-	.12*
	แนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม	-	-	-	-	-	-	.04	-	.04
	R^2	.26			.43			.03		
การทดสอบเพื่อเข้าสู่ตำแหน่ง	การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง	-	-	-	.09*	-	.09*	-.09*	.04*	-.05
	การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.67*	-	.67*	.55*	-	.55*	-.17*	.29*	.12*
	การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม	-	-	-	-	-	-	.30*	-	.30*
	เจตคติต่อการทุจริต	-	-	-	-	-	-	.01	-	.01
	แนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม	-	-	-	-	-	-	.31*	-	.31*
	R^2	.25			.43			.29		
$\chi^2 = .00$ $df = 4$ $p = 1.00$ RMSEA = .00										

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้น พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และตัวแปรต้นทุกตัวมีอิทธิพลต่อเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 16 ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีพฤติกรรม

ตามแผนเป็นทฤษฎีตั้งต้นในการพัฒนากรอบแนวคิด และคัดเลือกตัวแปรที่สำคัญจากทฤษฎีพุทธิปัญญาทางสังคมเพื่ออธิบายปัจจัยจากสภาพแวดล้อม และด้านคุณธรรมจริยธรรมมาช่วยอธิบายเพิ่มเติม ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะตัวแปรสำคัญที่มีงานวิจัยรองรับ เช่น งานวิจัยของ Farnesea et al. (2011) และ Fida et al. (2016) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง และแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรมที่มีผลต่อการทุจริตในการทดสอบของนักเรียน ทั้งนี้ พบว่า การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเองมีอิทธิพลทางบวกต่อแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับที่ได้พบทวนวรรณกรรมมา อาจเป็นเพราะการกำหนดข้อคำถามในบางตัวแปร เช่น การรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง และแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม มิได้กำหนดคำถามเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในการทดสอบ

2. จากผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษา พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุเจตนาการทุจริตในการทดสอบทางการศึกษาระหว่างบริบทการทดสอบทั้ง 4 บริบทมีความไม่แปรเปลี่ยนของรูปโมเดล แต่มีความแปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปร กล่าวอีกนัยคือ มีน้ำหนักของตัวแปรในแต่ละโมเดลแตกต่างกันตามบริบทการทดสอบ ผู้วิจัยได้พัฒนาโดยใช้ทฤษฎีเป็นฐานโดยเฉพาะทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ซึ่งถูกนำไปใช้ในการศึกษาในหลายบริบทรวมทั้งพฤติกรรมโกง เช่น งานวิจัยของ Al-Dossary (2017) ที่ศึกษาพฤติกรรมโกงของนักศึกษาโดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน และมีพฤติกรรมในอดีตเป็นตัวแปรที่ร่วมอธิบายเพิ่มเติม และงานวิจัยของ Chudzicka-Czupala et al. (2015) ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ต่างวัฒนธรรม และใช้ทฤษฎีพุทธิปัญญาทางสังคม ซึ่งมีงานวิจัยรองรับในการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรตามทฤษฎี เช่น งานวิจัยของ Farnesea et al. (2011) และ Fida et al. (2016) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถในการกำกับตนเอง และแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรมที่มีผลต่อการทุจริตในการทดสอบของนักเรียน ดังนั้น รูปแบบของโมเดลที่ศึกษาจึงไม่แปรเปลี่ยนตามบริบทการทดสอบ

3. ผลการวิจัยพบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลต่อเจตคติต่อการทุจริต และแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรมสูงในทุกบริบทการทดสอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Zhao et al. (2017) พบว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลต่อเจตนาการทุจริตคอร์รัปชันผ่านแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรมที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในงานวิจัยนี้วัดว่าบุคคลสำคัญในชีวิตจะอย่างไร ประกอบกับการวัดแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรมเป็นการวัดการหาข้ออ้างของบุคคลโดยเปรียบเทียบกับสังคมในการกระทำผิดเพื่อให้ตนเองรู้สึกผิดน้อยที่สุด เมื่อกระบวนกรกำกับตนเองหยุดทำงาน บุคคลจะใช้เวลาลำเอียงส่วนบุคคล (self-serving bias) มาใช้ โดยเฉพาะคนที่มีการรับรู้เกี่ยวกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสูงมีแนวโน้มที่จะเชื่อว่าสิ่งที่ทำผิดนั้น “เป็นสิ่งธรรมดา” (Köbis et al., 2015) นอกจากนี้สังคมไทยเป็นสังคมที่เป็นระบบอุปถัมภ์ มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ความต้องการที่จะปฏิบัติตามเพื่อการดำรงความเป็นสมาชิกของกลุ่ม (collectivism) หรือการได้รับการยอมรับจากบุคคลอ้างอิงจึงทำให้เกิดแรงกดดันในการที่จะต้องปฏิบัติตาม รวมทั้ง การที่บุคคลมีความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำของกลุ่มอ้างอิงส่งผลให้เกิดเจตคติ เพราะเจตคติเกิดจากการที่บุคคลมีประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม และการคงไว้ซึ่งโครงสร้างของเจตคติ จะเกิดขึ้นโดยเฉพาะเมื่อต้องการให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และเข้ากับเจตคติของคนส่วนใหญ่ในสังคม (นพมาศ ธีรเวคิน, 2542)

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (การรับรู้ว่าคุณค่าในชีวิตสำคัญอย่างไร) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะหลุดกรอบจริยธรรม และมีเจตคติที่ดีต่อการทุจริต ดังนั้น บุคคลรอบตัวของผู้สอบ รวมถึงบุคคลสำคัญของประเทศควรเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับบุคคลอื่น เพื่อสร้างการรับรู้ที่ช่วยส่งเสริมและยกระดับคุณภาพของสังคม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุของการทุจริตในการทดสอบมักจะเป็นการทดสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุด้วยการวิเคราะห์การถดถอย หรือการวิเคราะห์อิทธิพล หากมีการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรกำกับ หรือการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร จะทำให้ผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์มากขึ้น
2. การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเจตนาการทุจริตในการทดสอบครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์อิทธิพลเส้นทาง โดยไม่มีตัวแปรแฝง หากมีการพัฒนาโมเดลเชิงโครงสร้างที่มีตัวแปรแฝง จะทำให้ผลการวิจัยมีสารสนเทศในการอธิบายเจตนาการทุจริตในการทดสอบมากขึ้น
3. การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของเจตนาการทุจริตในการทดสอบในบริบทสังคมไทย เป็นเรื่องที่มีความท้าทาย เพราะเป็นพฤติกรรมเชิงลบ การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทุจริตที่เกิดขึ้นจริงในการทดสอบอาจช่วยให้ได้ผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์มากขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพมาศ ธีรเวคิน. (2542). *จิตวิทยาสังคมกับชีวิต*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ธนาเพรส.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). *ทฤษฎีการทดสอบดั้งเดิม*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา จันทวาลย์. (2556). *การพัฒนาแบบวัดการตอบตามความปรารถนาของสังคมของนิสิตนักศึกษาไทย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/43653>
- อรนุช หงวนไธสง. (2551). *การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการทุจริตในการสอบของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/15884>

ภาษาอังกฤษ

- AL-Dossary, S. A. (2017). Why do college students cheat? A structural equation modeling validation of the theory of planned behavior. *International Education Studies*, 10, 40–51. <http://doi.org/10.5539/ies.v10n8p40>
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organization Behavioral and Human Decision Processes*, 50, 179–211. [https://doi.org/10.1016/0749-5978\(91\)90020-T](https://doi.org/10.1016/0749-5978(91)90020-T)

- Ajzen, I., & Fishbein, M. (1980). *Understanding attitudes and predicting social behavior*. Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Prentice-Hall.
- Bandura, A., Barbaranelli, C., Caprara, G. V., & Pastorelli, C. (1996). Mechanisms of moral disengagement in the exercise of moral agency. *Journal of Personality and Social Psychology, 71*, 364–374. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.71.2.364>
- Beck, L., & Ajzen, I. (1991). Predicting dishonest actions using the theory of planned behavior. *Journal of Research in Personality, 25*(3), 285–301. [https://doi.org/10.1016/0092-6566\(91\)90021-H](https://doi.org/10.1016/0092-6566(91)90021-H)
- Bernardi, R. A., Baca, A. V., Landers, K. S., & Witek, M. B. (2008). Methods of cheating and deterrents to classroom cheating: An international study. *Ethics & Behavior, 18*(4), 373–391.
- Chudzicka-Czupala, A., Grabowski, D., Mello, A. L., Kuntz, J., Zaharia, D. V., Hapon, N., Lupina-Wegener, A., & Börü, D. (2015). Application of the theory of planned behavior in academic cheating research- cross-cultural comparison. *Ethics & Behavior, 26*(8), 638–659. <https://doi.org/10.1080/10508422.2015.112745>
- Cizek, G. J. (1999). *Cheating on tests: How to do it, detect it, and prevent it*. Lawrence Erlbaum.
- Cizek, G. J. (2001). An overview of issues concerning cheating on large-scale tests. In J. O'Reilly (Ed.), *Test security in a high stakes environment: Myth or reality. National association of test directors 2001 symposia* (pp. 1-30). Mesa, AZ: NATD.
- Farnesea, M. L., Tramontano, C., Fida, R., & Paciello, M. (2011). Cheating behaviors in academic context: Does academic moral disengagement matter? *Procedia – Social and Behavioral Sciences 29*, 356–365. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.11.250>
- Fida, R., Tramontano, C., Paciello, M., Ghezzi, V., & Barbaranelli, C. (2016). Understanding the interplay among regulatory self-efficacy, moral disengagement, and academic cheating behaviour during vocational education: A three-wave study. *Journal of Business Ethics, 153*(3), 725–740. <https://doi.org/10.1007/s10551-016-3373-6>
- Fishbein, M. & Ajzen, I. (1975). *Belief, attitude, intention, and behavior: An introduction to theory and research*. Wesley.
- Harding, T. S., Mayhew, M. J., Finelli, C. J. & Carpenter, D. D. (2007). The theory of planned behavior as a model of academic dishonesty in engineer and humanities undergraduates. *Ethics & Behavior, 17*(3), 255–279. <https://doi.org/10.1080/10508420701519239>
- Kim, E., Ham, S., Yang, I. S., & Choi, J. G. (2013). The roles of attitude, subjective norm, and perceived behavioral control in the formation of consumers' behavioral intention to read menu labels in the restaurant industry. *International Journal of Healthcare Management, 35*, 203–213. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2013.06.008>

- Köbis, N. C., van Prooijen, J-W., Righetti, F., & Van Lange, P. A. M. (2015). “Who doesn’t?” — the impact of descriptive norms on corruption. *PLoS ONE*, *10*(6), 1–14. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0131830>
- Lonsdale, D. J. (2017). Intention to cheat: Ajzen’s planned behavior and goal-related personality-facets. *The Journal of Psychology*, *151*(2), 113–129. <https://doi.org/10.1080/00223980.2016.1241737>
- Maramark, S., & Maline, M. B. (1993). *Academic dishonesty among college students’ issues in education*. Office of Research. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED360903.pdf>
- Miller, D. M., Linn, R. L., & Gronlund, N. E. (2009). *Measurement and assessment in teaching*. (10th ed.). Merrill/Pearson.
- Merchant, G. J. (2004). What is at stake with high stakes testing? A discussion of issues and research. *Ohio Journal of Science*, *104*(2), 2–7.
- Shon, P. C. H. (2006). How college students cheat on in-class examinations: Creativity, strain, and techniques of innovation. *Plagiarism: Cross-disciplinary studies in plagiarism, fabrication, and falsification*, 130–148.
- Stone, T. H., Jawahar, I. M., & Kisamore, J. L. (2010). Predicting academic misconduct intentions and behavior using the theory of planned behavior and personality. *Basic and Applied Social Psychology*, *32*, 35–45. <https://doi.org/10.1080/01973530903539895>
- Underwood, J. & Szabo, A. (2003). Academic offense and e-Learning: Individual propensities in cheating. *British Journal of Educational Technology*, *34* (4), 467–477. <https://doi.org/10.1111/1467-8535.00343>
- Whitley, B.E. (1998). Factors associated with cheating among college students: A review. *Research in Higher Education*, *39*(3), 235–274.
- Zhao, H., Zhang, H., & Xu, Y. (2017). Effects of perceived descriptive norms on corrupt intention: The mediating role of moral disengagement. *International Journal of Psychology*, *51*(1), 93–101. <https://doi.org/10.1002/ijop.12401>

Translated Thai Reference

- Jantawarn, S. (2013). *Development of a socially desirable responding scale of Thai undergraduate students* [Doctoral’ s Dissertation, Chulalongkorn University] . Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/43653>
- Kanjanawasee, S. (2013). *Classical test theory*. (7th ed.). Chulalongkorn University Press.
- Ngunthaisong, O. (2008). The Development of a Causal Model of Cheating on Examination of Upper Secondary School Students in Bangkok [Master’ s Thesis, Chulalongkorn University]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/15884>
- Theerawekin, N. (1999). *Social psychology and life*. (3rd ed.). Thammasat University.

- The Royal Institute. (2013). *Dictionary of psychology in the royal institute version*. (2nd ed.). Thana Press.
- Wiratchai, N. (1999). *LISREL model: Statistical analysis for research*. (3rd ed.). Chulalongkorn University Press.